

Sprongantwoord

hoe sterk, hoe verder

CONVENTIES EN SYSTEMEN CAREL BERENDREGT, FRANS BORM EN MARIJKE VAN DER PAS

Een hand met één zeer lange kleur is in het algemeen gemakkelijk te bieden. Twijfel over de goede speelsoort is er immers niet. Toch ontkomt u er niet aan met partner af te spreken hoe u aangeeft wat de precieze lengte van de kleur is en de kracht van uw hand.

♠ 83	♠ 83	♠ A3
♥ HVB 542	♥ HVB 542	♥ HVB 542
♦ 1093	♦ A103	♦ A103
♣ 96	♣ 96	♣ 96

Als partner 1♣ opent, antwoordt u met de eerste hand 1♥. Na partners 1♠ biedt u 2♥. Omdat u met de kleurherhaling het biedniveau verhoogt, belooft u een zeskaart; omdat u op tweehoogte blijft, geeft u 6-9 punten aan. Met de tweede hand herbidt u 3♥: zeskaart harten, inviterend voor de manche. Als u zelf een opening hebt, zoals in het laatste geval, springt u na partners 1♣ meteen naar 2♥.

Deze afspraken hebben hun waarde bewezen maar toch experimenteert men sinds kort met nieuwe. In Nederland maakt de natuurlijke 1♣-opening steeds vaker plaats voor een 'aanloopklaveren'. Daarop spelen sommige paren het 2♦-antwoord als *Multi*: 5-7 punten met een zeskaart hoge kleur. Eerst 1♥ bijbieden en later met 2♥ de kleur herhalen geeft dan een wat sterkere hand aan (8-9 punten).

Ook zijn er paren die het bieden op de tweede en derde hand omdraaien. Een directe sprong naar 2♥ is bij hen inviterend, eerst 1♥ en later 3♥ is mancheforcing. Voor welke aanpak de wedstrijdtop ten slotte zal kiezen, moeten we afwachten. Maar het kan geen kwaad een belangrijke bouwsteen van het *traditionele* concept eens onder de loep te nemen.

Sprongantwoord sterkste bijbod

Daarin is het sprongantwoord in een eigen kleur het sterkste opbouwende bod dat de bijbieder ter beschikking heeft na partners één-in-een-kleur-opening.

Wanneer gebruiken we het en hoe bieden we daarna verder? Met die vragen gaat BRIDGE op bezoek bij René Zwaan, meervoudig Nederlands kampioen en winnaar van olympisch brons in Valkenburg 1980. Hij speelt geen wedstrijden meer maar is nog wel dagelijks met bridge bezig als docent en auteur.

Hij ontvangt ons in 'Bridgecentrum Zwaan' in Amsterdam. We nemen plaats aan de bar. Als de koffie is ingeschonken, komt Zwaan ter zake. Hij begint met onze laatste hand.

'Eerst even dit', zegt hij. 'Na 1♣ of 1♦ spring je met zo'n hand naar 2♥, goede zeskaart, mancheforcing. Maar dit is niet het enige geval waarmee je na partners opening naar de manche wilt. Er zijn nog twee soorten handen met een lange kleur:

♠ A7	♠ 107	♠ 107
♥ HVB 542	♥ HVB 9542	♥ HVB 97542
♦ A103	♦ A103	♦ 83
♣ 96	♣ 6	♣ 6

Als partner opent, wil je met de tweede hand 4♥ spelen. Dat bied je niet meteen. Je antwoordt 1♥ en na partners herbijding spring je naar 4♥. Met deze biedserie geef je een goede zevenkaart aan en een punt of tien.'

'Met de hand rechts wil je ook 4♥ spelen.



TIP VAN René Zwaan:

'Speel sprongantwoord als éénkleurenspeel.'

Bied dat als eerste bijbod. Zo'n direct mancheforcing bod belooft een zwakke hand met een stevige achtkaart of eventueel een 7-4-verdeling.'

'Je maakt dit onderscheid in het opbouwende bieden met het oog op slem. Elke hand hierboven is goed voor zeven slagen. Tegenover de hand links zijn er bij partner de minste tophonneurs nodig voor een dicht klein slem. Twee azen en drie heren zijn genoeg. Tegenover de middelste moet hij sterker zijn: drie azen en twee heren. Tegenover de hand

rechts moet hij voor een zekere 6♥ vier azen en een heer hebben. Door onderscheid te maken in het bieden vertel je partner wat hij bij je kan verwachten en weet hij of het verantwoord is naar slem te gaan of niet.'

Sprongantwoord op éénkleurenspeel

We vragen op wat voor handen hij een sprongantwoord geeft in een eigen kleur.

'Je hoort minstens een goede zeskaart te hebben en een eigen opening. Door het sprongbod neem je het voortouw in de bieding. De hand van de openaar wordt het bijwagentje van je troefkleur. Zeker als je naar driehoogte springt, heeft je partner niet de ruimte meer om zijn distributie te vertellen. Hij vertelt wat hij ervan vindt met jouw kleur als troef te spelen. Het is daarom ook niet verstandig te springen als je een tweede kleur hebt. De sprong kan de ruimte wegnemen die je nodig hebt voor het bieden van die kleur.'

♠ H86	N	♠ AVB 1043
♥ AB95	W O	♥ HV62
♦ AB72	Z	♦ 8
♣ 43		♣ A5

'Als west 1♦ opent en oost 2♠ biedt, steunt west met 3♠. Oost vraagt nu *keycards* en hoort er drie. Als hij daarna te weten komt dat west geen heer heeft, biedt hij 6♠. Met behulp van wat handige afspraken kan het beter:

West	Oost
1♦	1♠
1SA	2♣
2♥	3♥
3♠	4SA
5♥	7♥
pas	

Na een 1SA-herbijding gebruik je met sterke handen (minstens tien punten) het 2♣-bod om naar partners bezit in de hoge kleuren te vragen. Als je 2♥ biedt in plaats van 2♣, geef je een zwakke hand aan. En als je na 1SA naar 3♥ springt, belooft je een 5-5 hoog. Na 2♣ (*Check Back Stayman*) geeft west zijn vierkaart harten aan. Met 3♥ stelt oost die kleur vast als troef. Dat bod is forcing; met 10-11 punten zou oost direct 4♥ bieden op grond van zijn 5-4-verdeling. West gaat verder met 3♠, een controlebod. Oost weet dan dat de



× schoppenkleur dicht zit. Hij vraagt keycards en hoort beide rode azen. Naast de zes schoppenlagen telt oost nu vijf troefslagen en twee azen, dertien in totaal. Het spelen in zijn tweede kleur levert hem een slag meer op dan het spelen in zijn zeskaart.

We wijzen Zwaan op een variant. Volgens de klassieke theorie kan een sprong in een eigen kleur ook gebaseerd zijn op een sterke hand met een stevige vijfkaart in de geboden kleur plus een vierkaart steun voor partners openingskleur. Dat laat de sprongbieder dan weten door in zijn tweede bod partners kleur te steunen. Maar Zwaan is daar geen voorstander van.

‘Er is te veel kans dat je er niet meer aan toekomt partner duidelijk te steunen en dan slaat de verwarring toe. Neem de laatste oosthand en verwissel de ruiten- en hartenkleur. Partner opent 1♦ en je biedt 2♠. Als je na zijn 3♠ met 4♦ verder gaat, moet hij raden of dat ruitensteun belooft of dat het een controle aangeeft voor een schoppenlem. Bied daarom met ruitensteun geen 2♠. Na partners opening spring je alleen in een eigen kleur als je een opening hebt met een goede zeskaart zonder een vierkaart in een andere kleur.’

Hoe hoger hoe beter de kleur

We willen weten hoe solide de zeskaart moet zijn om een sprong te rechtvaardigen.

‘Dat hangt van het niveau af’, vindt Zwaan. ‘Hoe minder biedruimte er over blijft, hoe steviger je kleur moet zijn. Als partner 1♣ opent, is ♦AB10xxx goed genoeg om naar 2♦ te springen. Ook als partner de ruiten steunt, kun je nog gemakkelijk in 3SA eindigen. Maar na een 1♥-opening is zo’n kleur te lek voor een sprong naar 3♦. Een sprong naar drie-hoogte in een lage kleur geeft een kleur aan die tegenover een singleton hooguit één verliezer heeft, minstens ♦AVB10xx dus. Als partner steunt, moet vijf-laag veilig zijn. Na een 1♠-opening heb je ook voor een 3♥-bod een solide kleur nodig, al knijp ik dan wel eens een oogje dicht. Tenslotte mag je in een hartenmanche een slag meer verliezen dan in 5♣ of 5♦. In het algemeen kun je zeggen dat je alleen mag springen met een hulpbehoevende kleur als je op tweehoogte blijft.’

Zwaan verdwijnt in het keukentje en gaat verse koffie zetten. Wij bedenken een paar op-

gaven. U bent zuid en moet bieden. De antwoorden staan in het kader op pagina 46.

A	♠ A7 ♥ AB9842 ♦ V4 ♣ H105	B	♠ AVB1043 ♥ HV62 ♦ 8 ♣ A5
A1	Noord Zuid 1♦ ??	Noord Zuid 1♦ 1♠	
A2	Noord Zuid 1♠ ??	Noord Zuid 2♦ ??	
C	♠ 8 ♥ H107542 ♦ A93 ♣ AV6	D	♠ A4 ♥ HV5 ♦ AH9762 ♣ H3
Noord Zuid	1♠ 2♥ 2♠ ??	Noord Zuid	- 1♦ 4♠ ??

Als de kopjes zijn volgeschonken en Zwaan tot ons genoegens nog ergens een handvol koekjes heeft opgediept, vragen we hoe de openaar moet reageren als zijn partner springt in een eigen kleur.

De openaar heeft geen steun

‘Dat hangt af van het niveau waarop de bieding zit’, zegt Zwaan. ‘Na een sprong op tweehoogte heb je nog ruimte voor onderzoek. Als partner naar drie-hoogte springt, heb je die nauwelijks. Zijn kleur wordt troef, behalve als je een duidelijk negatief signaal geeft.’

♠ HV1072 ♥ HV93 ♦ 6 ♣ VB4	♠ HV10972 ♥ HV3 ♦ 6 ♣ VB4	♠ HV1072 ♥ V3 ♦ 6 ♣ HVB43
------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

‘Na 1♠-pas-3♦-pas zie je met deze handen weinig in een hoog ruitencontract. Geef daarom een alternatief aan. Een 3SA-herbieding is met de eerste hand het best. Het heeft immers weinig zin 3♥ te bieden; partner heeft toch geen vierkaart in die kleur. In zo’n situatie bied je alleen 3♥ als je verlegen zit om een klaverenstop of als je extreem veel kaarten hebt in de hoge kleuren. Met de tweede hand is schoppen een alternatieve troefkleur. Bied dus 3♠. Dat belooft een goede zeskaart en is een serieus voorstel om niet ruiten maar schoppen troef te maken.’

Bod op vierniveau is controlebod

‘Met de laatste hand zit je moeilijk. Het ligt voor de hand met 4♣ te vervolgen. Toch moet je dat niet doen. Na een sprongbod heb je middelen nodig om een slemonderzoek te starten. Gebruik het drieniveau om uit te zoeken wat de beste speelsoort is en houd het vierniveau vrij voor controlebiedingen. Hier belooft het 4♣-bod dus een klaverencontrole voor een ruitenslem en daar heb je de hand niet naar. Je zult ondanks de magere hartendekking 3SA moeten bieden.’

‘Na een sprong op tweehoogte komt de openaar meestal nog twee keer aan de beurt voordat het onderzoek naar de goede speelsoort is afgesloten. Dat geeft hem de ruimte om te manoeuvreren.’

♠ HV8 ♥ B3 ♦ HB62 ♣ VB107	♠ V985 ♥ 3 ♦ HB62 ♣ AH107	♠ 985 ♥ 3 ♦ HVB2 ♣ AH1072
------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

‘Je opent 1♣ en partner springt naar 2♥. Met de eerste hand weet je dat je samen acht troeven hebt. Toch moet je niet steunen. Je zou hem aanmoedigen een slemonderzoek te starten. Je hand zal hem tegenvallen vanwege het tekort aan tophonneurs. Bied daarom 2SA. Als partner met 3SA verder gaat, kun je daarop zelfs passen. Dringt hij met 3♥ aan, laat hem dan nog eens merken dat je een ongeschikte hand voor slem hebt en zwaai af in 4♥.’

We merken op dat de openaar met een 2SA-herbieding een doubleton harten belooft maar Zwaan vindt dat geen goede conclusie.

‘Na partners sterke sprongbijbod biedt de openaar anders dan na partners bijbod zonder sprong. Ook met de tweede hand zul je 2SA moeten herbieden. Er is geen zinnig alternatief. Dat 2SA-bod zegt dus niet dat je een sans-atoutverdeling hebt. Het zegt dat je er weinig in ziet partners kleur troef te maken en dat je zelf geen uitgesproken kleur hebt.’

‘Ook met de laatste hand reageert de openaar anders dan na een bijbod zonder sprong. Na je 1♣-opening en partners 2♥-bod kun je niet steunen en geen sans atout bieden vanwege de zwakke schoppenkleur. Het herhalen van de klaveren belooft een zeskaart. Toch is er een perfect bod: 3♦. Dat is wel *reverse* maar in een mancheforcing situatie als deze garandeert het geen overwaarde. Het vertelt slechts een 4-5 verdeling in de lage kleuren, het ontkent troefsteun en wijst op het schoppenlek.’

Openaar heeft goede fit

We weten nu hoe de openaar biedt als hij geen noemenswaardige steun heeft voor partners zeskaart. Maar wat moet hij doen als dat wel zo is?

‘Dan steunt hij zo laag mogelijk’, zegt Zwaan, ‘of hij nu twaalf punten heeft of negentien. Dat geeft partner de ruimte een slemonderzoek te starten. Er zijn wel een paar bijzondere gevallen.’

♠ 8 ♥ H106 ♦ AB72 ♣ HV953	♠ 85 ♥ H106 ♦ 972 ♣ AHVB3	♠ V8 ♥ H1065 ♦ VB4 ♣ HB73
------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

Je opent 1♣ en partner springt naar 2♥. Met steun bied je in principe 3♥. Maar met de hand links kan het beter. Je springt naar 3♠, *Splinter*. Het belooft een driekaart troefsteun en hooguit een singleton schoppen. Overwaarde is niet nodig. Zo kan partner het best bekijken of de handen goed aansluiten.’

‘Met de middelste hand spring je ook, nu naar 4♣. Omdat je 1♣ geopend hebt, kan dat geen *Splinter* zijn. Het 4♣-bod is een *fitbid*. Je belooft troefsteun, een dichte vijfkaart klaveren en minstens één *keycard* erbuiten. Heeft partner ♥AVxxxx met twee azen ernaast, dan kan hij meteen dertien slagen tellen. Met de hand rechts heb je maar liefst een vierkaart harten van de heer. Maar daarmee is de koek op. Door het tekort aan tophonneurs is je hand ongeschikt voor slem. Bied 4♥. ×



- × Met zo'n sprong naar de manche vertel je: "Partner, troeven heb ik wel maar verder mag je niet op me rekenen." Jullie snappen wel dat zo'n geval zelden voorkomt.'

Precieze kracht aangeven

Over het steunen valt nog meer te zeggen. Zwaan schrijft twee voorbeelden op.

♠ H 5	♠ A 8 4
♥ V 3	♥ V 5 3
♦ H 10 7 4	♦ A V 7
♣ A V 8 6 2	♣ A H 9 2

'Als je een hand hebt die geschikt is om te steunen, bied je in principe dus 3♥, of je nu een doubleton troef hebt en een minimum, zoals bij de eerste hand, of een driekaart troef met een maximum, zoals bij de tweede. Bedenk dat partner van zijn kant dertien punten kan hebben voor zijn sprong maar ook twintig. Zelfs als je opening minimaal is, kan het een spel zijn waarbij het om klein of groot slem gaat. Door het 3♥-bod ligt de troefkleur vast en zijn beide spelers verplicht hun controles aan te geven. Omdat de een niet weet hoe sterk de ander is, heb je middelen nodig om door te brieven of je overwaarde hebt.'

'Eén van die middelen is de *Serious Three Notrump*. Degene die bij het bieden van contro-

les van het drie- naar het vierniveau gaat, doet dat alleen als hij minimaal is. Heeft hij essentiële overwaarde (een heer of een zevenkaart troef), dan wacht hij met zijn controlebod en biedt hij eerst 3SA. Zo'n 3SA-bod zegt dus: "Mijn slemaspiraties zijn serieus." Sla je het 3SA-bod over, dan weet partner dat je minimaal bent. Met beide handen hierboven open je 1♣ en na partners 2♥ bied je 3♥. Geef partner nu met 3♠ een schoppencontrole aan, dan bied je met de eerste hand 4♣. Dat belooft een klaverencontrole en ontkent overwaarde. Met de tweede hand bied je na 3♠ geen 4♣ maar 3SA. Partner weet dan dat je minstens een punt of zestien hebt.'

'De *Serious Three Notrump* is niet het enige middel waarmee je tijdens het aangeven van controles iets over je kracht kunt vertellen. Door al of niet de manche te bieden laat je partner weten hoeveel je in slem ziet. Neem de eerste hand. Na 1♣-2♥-3♥-3♠ bied je 4♣. Partner weet nu dat je minimaal bent. Biedt hij nu 4♥, dan geeft hij slem op en je past.'

'Biedt hij 4♦, dan is dat een positief signaal. Kennelijk heeft hij tegenover je minimum nog hoop. Je maakt nu een tweede beoordeling. Hoe ziet mijn minimum eruit? Met een minimum zonder lichtpuntjes bied je 4♥: "Partner, ik heb geopend, ik ben minimaal en heb met 3♥ genoeg gedaan." De gegeven hand is te goed om in 4♥ af te zwaaien: veertien punten, een aardige vijfkaart, troefvrouw en aftroefwaarde; lichtpuntjes genoeg. Daarom ga je over 4♥ heen en bied je 4♠.'

'Je kunt ook keycards vragen', zeggen we maar dat vindt Zwaan geen goed idee.

'Dat moet je aan partner overlaten. Die ziet de sterke hand en weet ongeveer wat hij van de dummy kan verwachten. Hij heeft het beste overzicht. Geef je schoppencontrole aan en laat het initiatief aan hem.'

'En met de tweede hand?' dringen we aan. 'Daar heeft de openaar negentien punten. Wie vraagt dan keycards?'

'Degene met het beste overzicht', zegt hij

nog eens. 'Dat zou in dit geval de openaar kunnen worden. Na 1♣-2♥-3♥-3♠ biedt hij 3SA. Als partner nu vervolgt met 4♦, kan de openaar de hand aan de overkant aardig invullen: een zeskaart harten met aas en heer plus beide heren in schoppen en ruiten. Maar het kan ook AB10 zesde harten zijn met twee heren en een vrouw. Wel even 4SA bieden dus, voordat je naar 7♥ of naar 7SA gaat.'

We weten genoeg. Zwaan gaat naar de drankkast om een fles rode wijn te halen terwijl wij wat oefenstof opstellen.

E	♠ 10 4 ♥ HV 7 ♦ 8 3 ♣ AHV 9 5 2	F	♠ A 8 7 2 ♥ H 9 4 ♦ V 6 ♣ HV 10 5
E1	Noord Zuid	Noord Zuid	
	1♦ 3♣	- 1♣	
	3♦ ??	2♠ 3♠	
		4♦ ??	
E2	Noord Zuid		
	1♦ 3♣		
	4♥ ??		
G	♠ HV 10 5 2 ♥ VB 6 ♦ HB 8 3 ♣ 4	N W O Z	♠ B 3 ♥ H 10 ♦ A 4 ♣ AVB 10 8 3 2
	West	Oost	
	1♠	3♣	
	3SA	4♣	
	4SA	5♠	
	pas		

U moet in E en F als zuid een bod doen. Wat is in G de grootste fout?

De antwoorden staan in het kader links.

Nog even dit

Tevreden babbelen we wat na onder het genot van een glaasje *Beaujolais* maar al gauw blijkt dat Zwaan nog niet is uitgepraat.

'Na een sprong naar driehoogte kan er onduidelijkheid over de troefkleur ontstaan', waarschuwt hij. 'Bespreek zulke situaties met je partner. Neem het biedverloop 1♠-3♣-3♠. Naast klaveren is dan ook schoppen een mogelijke troefkleur. Het is het handigst af te spreken dat nu 4♣ de klaverenkleur als troef vaststelt en andere biedingen schoppen. Behalve 3SA: dat is ook niet de *Serious Three Notrump* want er is geen troefkleur vastgesteld. 3SA zegt je dat je beide kleuren niet ziet zitten.'

'Het lastigst wordt het na 1♠-3♥-3♠. Als de bijbieder nu geen overwaarde heeft en met harten troef wil spelen, kan hij 4♥ bieden. Maar wat moet hij doen met een slemhand? Je kunt afspreken dat je die aangeeft met - toch! - 3SA. Dan houd je het vierniveau vrij voor controlebiedingen. Maar die afspraak is niet zonder risico. Weten beide spelers het nog, als dit biedverloop zich na een paar jaar voordoet? Wie zijn geheugen niet helemaal vertrouwt, kan daarom beter afspreken dat 4♣ en 4♦ in deze situatie controlebiedingen zijn voor schoppen troef en dat 4SA keycard vragen is voor harten troef.'

In het volgende nummer:
Hoe verder na een transfer

Antwoorden

bij de opgaven op pagina's 46 en 48

- A1 Na een 1♦-opening kunt u op deze hulpbehoevende kleur nog net naar 2♥ springen. Bied de harten hierna niet meer.
- A2 Voor een sprong naar 3♥ is uw kleur te zwak. Bied 2♥. Zodra de bieding manche-forcing is, kunt u uw kleur herhalen.
- B 2♥. Een goede afspraak is dat dit rondforcing is (10+ punten). Een sprong naar 3♥ belooft een 5-5 hoog. Met een zwakke hand past u op 2♦ (meestal zeskaart).
- C 3♣. Er is geen keus. Een 3♥-bod zou slechts inviterend zijn. Partner heeft al een driekaart hartensteun ontkend en kan nu met een doubleton harten steunen.
- D Pas. Uw partner heeft een solide achtkaart schoppen en een zwakke hand. U mist vast twee keycards. Als ♣A fout zit, is 5♠ in moeilijkheden.
- E1 3♥. Partner steunt uw klaveren niet en uw ruitensteun is mager. Met 3♥ vraagt u om een schoppenstop voor 3SA. Met 3♣ hebt u al een vierkaart harten ontkend.
- E2 5♣. Partners 4♥-bod is *Splinter*. Dat komt u heel slecht uit. Zwaai af in 5♣.
- F 4♠. Slem is te hoog gegrepen. ♣A is buitenboord en partner heeft 3SA overgeslagen. Hij heeft dus een minimum en kan niet al uw verliezers opvangen.
- G 4♣ is aangetrokken maar kan nog net want west zou ♠A, ♥A, ♦H en een rode vrouw kunnen hebben: dan is 6♣ een goed contract. Wests 4SA kan niet de bedoeling hebben de azen te vragen want west heeft totaal geen overzicht. 4SA zegt: 'Ik zie niets in een klaverenslem.' Oost had na 4SA moeten passen. 5♠ is fout.